

خداشناسی و توحید
(سرآغاز دین و دینداری)

مرزبان کریمی

سرشناسه: کریمی، مرزبان، ۱۳۳۸ -
عنوان و نام پدیدآور: خداشناسی و توحید (سرآغاز دین و دینداری)
مشخصات نشر: شهرکرد: سدره المنتهی، ۱۳۸۹
مشخصات ظاهری: ۲۵۲ص
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۱۴۹-۱۹-۷
وضعیت فهرست نویسی: فیا
یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس
موضوع: خداشناسی
موضوع: توحید
موضوع: شناخت (فلسفه دین)
موضوع: دین - فلسفه
رده بندی کنگره: ۱۳۸۹ خ ۴۴۴/۲۱۷/۲۱۷ BP
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۲
شماره کتاب شناسی ملی: ۲۱۲۷۴۲۴

خداشناسی و توحید (سرآغاز دین و دینداری)

مؤلف: مرزبان کریمی

حروفچینی: هادی نمازی

طراح جلد: مصطفی رحمانی

لیتوگرافی: سروش

شمارگان: ۱۰۰۰

چاپ اول: پاییز ۱۳۸۹

ISBN: - 978-600-5149-19-7

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۱۴۹-۱۹-۷

مرکزپخش: تهران، انتشارات اندیشه اسلامی، مقابل دانشگاه تهران، خیابان فخر رازی، بین چهارراه اول و

دوم، کوچه شهیدفاتح داریان، پلاک ۴۳/۱، تلفن: ۶۶۹۶۱۴۹۷

همراه: ۰۹۱۳-۳۸۱-۱۳۶۰

Printed in The Islamic Republic of IRAN

کلیه حقوق محفوظ است

فهرست مطالب صفحه

۱ مقدمه

۱ ضرورت شناخت و اهمیت آن

۲ انواع شناخت‌های عقلی

۳ موانع شناخت و آگاهی

۴ شرایط شناخت و آگاهی

۵ بحثی پیرامون شناخت مبدأ

۶ اثرات پرستش مثبت رهایی بخش

۷ رهایی از اسارت خویشتن

۱۰ ایمان و نقش آن در زندگی

۱۳ فصل اول: دین و ضرورت آن

۱۵ خداشناسی سرآغاز دین

۱۷ معنی لغوی دین

۱۸ معنای لغوی دین در قرآن

۱۸ تعریف دین

- ۱۸..... معنای لغوی دین در قرآن
- ۱۹..... تعریف اسلام
- ۲۱..... فرق میان دین و شریعت و ملت
- ۲۱..... شرع و شریعت
- ۲۳..... ملت
- ۲۴..... پیامبران و اختلاف دو شریعت ها
- ۲۵..... وحدت دین، کثرت شریعت
- ۲۷..... اسلام آیین همه انبیاء (ع)
- ۳۰..... اسلام، یگانه دین حق
- ۳۲..... دین از نظر حضرت علامه طباطبائی (قدس سره)
- ۳۳..... لزوم دین از دیدگاه علامه طباطبائی (قدس سره)
- ۳۴..... اسلام آیین همه موجودات جهان
- ۳۵..... برخورد اسلام با اهل کتاب
- ۳۷..... اسلام دینی توحیدی است
- ۳۸..... فطری بودن دین
- ۳۹..... جاودانگی دین
- ۴۱..... ویژگی های دین جامع و جاوید
- ۴۵..... جامعیت دین
- ۴۶..... جامعیت قرآن در روایات
- ۴۷..... کمال دین
- ۴۸..... دین و عقل

۴۹.....	دین در جهان شناسی.....
۵۱.....	ضرورت دین داری از دیدگاه روانشناسان و دانشمندان.....
۵۱.....	دین و اعطای حقوق زن.....
۵۳.....	دین و سیاست.....
۵۵.....	اجتماعی بودن دین اسلام.....
۵۷.....	اسلام و مبارزه با فقر.....
۵۸.....	فضیلت بر اساس ایمان.....
۵۹.....	نقش ایمان در کاهش ناراحتی ها.....
۵۹.....	آثار و فواید فردی دین داری.....
۶۱.....	کارکرد و نقش تاریخی دین.....
۶۴.....	شرحی بر ضرورت دین به عنوان یک نیاز فطری بشر.....
۶۷.....	نقد و بررسی شبهات مطرح شده پیرامون فطری بودن دین.....
۶۷.....	نظریه جهل.....
۶۸.....	نظریه ترس.....
۶۹.....	نظریه روابط اقتصادی و اجتماعی.....
۷۰.....	نظریه عامل روانی (کودک صفتی).....
۷۱.....	نظریه سنتی بودن.....
۷۲.....	نظریه از خود بیگانگی.....
۷۳.....	نظریه بازگشت به از خود بیگانگی.....
۷۶.....	تحلیل و نقد و بررسی نهایی.....

نتیجه ۷۸

کلام آخر ۸۰

فصل دوم: خداشناسی و توحید ۸۳

توحید سرآغاز دعوت پیامبر اکرم (ص) ۸۵

خداشناسی و توحید از دیدگاه روایات ۸۶

آثار اعتقاد به خدا ۹۵

راه‌های کلی خداشناسی ۹۷

۱. راه حس و علم یا راه طبیعت ۹۸

برهان نظم ۹۸

برهان هدایت و راهیابی موجودات ۱۰۱

برهان حرکت ۱۰۲

برهان حدوث ۱۰۳

چهاردیدگاه در مورد اصل و منشأ جهان ۱۰۴

۲. راه عقل یا راه برهان و استدلال ۱۰۵

برهان علیت یا امکان و وجوب ۱۰۵

طریقی دیگر در برهان علیت ۱۰۶

برهان ارسطو ۱۰۷

برهان خواجه نصیر بر اساس قاعده وجوب ۱۰۸

برهان فارابی بر اساس مفهوم تقدم ۱۰۸

اثبات مبدأ از راه نفس ناطقه ۱۰۹

۱۰۹.....	برهان متکلمین
۱۱۰.....	برهان سینوی
۱۱۱.....	برهان صدیقین
۱۱۲.....	۳. راه دل یا راه فطرت
۱۱۴.....	سایر براهین صدیقی
۱۱۶.....	سایر راه‌ها و براهین خداشناسی
۱۱۶.....	خودشناسی، طریقی به سوی خداشناسی
۱۱۹.....	توجه به نعمت‌های موجود راهی برای پی بردن و نزدیک شدن به خالق نعمت‌ها است
۱۲۱.....	برهان ابراهیمی
۱۲۲.....	خدا در آینه وحی
۱۲۷.....	توحید
۱۲۸.....	توحید ذاتی
۱۲۹.....	صفات واجب‌الوجود
۱۳۰.....	برهان تمایز در اثبات توحید
۱۳۰.....	وجوب وجود در اثبات توحید
۱۳۱.....	برهان صرف‌الوجود در اثبات توحید
۱۳۱.....	هفت نکته اساسی در مورد توحید و یگانگی خدای متعال
۱۳۲.....	مباحثی در باب خداشناسی
۱۳۲.....	ادراکات اکتسابی آدمی
۱۳۴.....	جهان‌بینی
۱۳۴.....	انواع جهان‌بینی
۱۳۴.....	جهان‌بینی علمی

نتیجه	۱۳۹
نقد و بررسی جهان‌بینی الحادی (مادی)	۱۳۹
پایه‌های جهان‌بینی مادی	۱۴۰
نقد و بررسی	۱۴۰
ناسازگاری میان دو اصل جهان‌بینی مادی	۱۴۱
مقایسه جهان‌بینی مادی و الهی	۱۴۱
جهان‌بینی فلسفی	۱۴۳
روش فلسفی	۱۴۳
اثبات اشیاء در جهان‌بینی فلسفی	۱۴۴
علیت	۱۴۵
سُخِّیَّت	۱۴۵
اقسام علت	۱۴۶
انواع علت حقیقی	۱۴۶
انواع علت مُعَدَّه	۱۴۶
ضرورت میات علت و معلول	۱۴۷
دور	۱۴۷
دلیل ابطال دور	۱۴۸
تسلسل	۱۴۸
دلایل ابطال تسلسل	۱۴۸
اثبات مبدأ از نظر فلسفه (برهان امکان و وجوب)	۱۴۹
اصطلاحات	۱۴۹

۱۵۰.....	شرح اثبات مبدأ
۱۵۰.....	تبصره
۱۵۰.....	استدلال بر توحید ذاتی مبدأ (برهان قُرجه)
۱۵۱.....	جهان‌بینی عرفانی و مذهبی
۱۵۱.....	جهان‌بینی مذهبی
۱۵۱.....	روش جهان‌بینی مذهبی
۱۵۲.....	اختصاصات جهان‌بینی مذهبی نسبت به سایر جهان‌بینی‌ها
۱۵۲.....	جهان‌بینی عرفانی
۱۵۳.....	خصایص جهان‌بینی عرفانی
۱۵۳.....	شیوه جهان‌بینی عرفانی و راه دل
۱۵۴.....	ایدئولوژی
۱۵۴.....	مقایسه ایدئولوژی و جهان‌بینی
۱۵۵.....	آیا از دریچه طبیعت می‌توان به خدا پی برد؟
۱۵۶.....	برهان نظم
۱۵۶.....	هدف برهان نظم
۱۵۸.....	برهان حرکت جوهری
۱۵۹.....	برهان اول در مورد اثبات حرکت جوهری
۱۵۹.....	برهان دوم در اثبات حرکت جوهری
۱۶۰.....	نتیجه برهان حرکت جوهری
۱۶۱.....	نظام جهان
۱۶۵.....	توحید صفاتی
۱۶۵.....	تقسیم صفات صانع

۱۶۵.....	قسیم صفات از نظر دیگر
۱۶۶.....	اقسام صفات ثبوتی
۱۶۷.....	صفات ثبوتی
۱۷۱.....	صفات سلبی
۱۷۴.....	توحید افعالی
۱۷۶.....	توحید در قرآن
۱۷۷.....	توحید در آیه الکرسی
۱۷۸.....	توحید در آیه ۱۸ سوره آل عمران
۱۷۹.....	توحید در آیه نور
۱۸۰.....	توحید در آیات ۹۱ و ۹۲ سوره مؤمنون
۱۸۱.....	توحید در سوره اخلاص
۱۸۵.....	انواع توحید
۲۰۳.....	فصل سوم: حکمت و عدل الهی
۲۰۵.....	بدینی فلسفی
۲۰۷.....	بدینی فلسفی در اندیشه خیام و صادق هدایت
۲۱۱.....	قضا و قدر الهی
۲۱۶.....	انواع قضا و قدر
۲۲۰.....	آزادی و اختیار، امتیاز بشر
۲۲۱.....	لا جبر و لاتفویض

۲۲۳	 حکمت قرآنی
۲۲۴	 نگاهی به آیات قرآن در مورد حکمت
۲۲۳	 حکمت الهی و فلسفه بشری
۲۳۵	 معانی حکمت در مورد خدا
۲۳۶	 عدل الهی
۲۳۶	 عدل الهی در بعد تکوین
۲۳۷	 ۱. نظریه اشاعره در مورد عدل الهی
۲۳۸	 ۲. نظر متکلمین شیعه و معتزله در مورد عدل الهی
۲۳۹	 عدم درک و حل مسئله عدل الهی
۲۳۹	 معانی و موارد استعمال واژه عدل
۲۴۰	 عدل در روابط بشری
۲۴۱	 ۳. نظریه فلاسفه و حکمای اسلامی
۲۴۳	 دلایل عدل الهی
۲۴۴	 اشکالات مخالفین و منکرین عدل الهی
۲۴۴	 بررسی ایراد مربوط به مرگ و نیستی
۲۴۵	 بررسی ایراد مربوط به جهل و ضعف و عجز و فقر و غیره
۲۴۵	 بررسی ایراد مربوط به امراض، میکروب‌ها، آفات و ...
۲۴۶	 فواید و نقش مصائب و بلاها در زندگی بشر
۲۴۹	 منابع و مآخذ